

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Ptice.

Orel je kralj vseh ptičev. Ima čvrsti nogi, krepko telo, kljukasto zakrivljen kljun in močne kremplje. Oči ima velike in bistre, ki se mu žaré kakor živ ogenj; to ga dela predrznega in veličastnega. Ni torej čudo, da so ga vladarji vže od nekdaj radi jemali v svoje grbe za znamenje svoje mogočnosti in oblasti. Orel ne mara za družbo. Z orlico živi samotno ter ne trpi v svojem obližji nobenega družega orla, a še menj kako drugo ptico. Zjutraj, kadar se solnce vže visoko po-

makne, striplje s perotnicama, poravná si perje ter se spusti visoko v zrak. Časi visi kakor pribit v zraku, potlej pa zopet kroži po več ur neprenehoma čez hribe in doline. Iz neizmerne višine razgleduje svet pod seboj in preži na plen. Kadar njegovo živo oko zapazi v nižavi pod seboj letečo ptico ali kako drugo žival na zemlji, takój se spusti z odprtimi kremplji na njo, da jo pograbi in odnese s seboj v višavo, kder jo raztrga in požré. Orel napade vsako žival, ako si jo le upa vzdigniti in odnesti od tal. Mlada srna, jagnje, kozliček, lisica, pes, kokoš in jarebica, vse mu je dobro, kadar je lačen. — Prigodilo se je tudi vže, da je ugrabil in odnesel materi dete s polja, ki ga je pustila na samem. — Orel si nareja gnezdo na jako strmih pečinah ali pa na kakem visokem drevesu, do katerega nihče ne more. Gnezdo je veliko, široko in visoko; napravljeno je iz debelih vej, na katerih je nastlana drobnejša. suhljad, dračje in druga taka šara. V sredi gnezda je jama, obložena z mehkejšo drobnjavo. Orli učakajo visoko starost. Na Dunaji so imeli pred več leti zaprtega orla, ki je bil 80 let ujetnik.

Štorklja je ljudem priljubljena ptica. Povsod so je veseli, ako se hoče naseliti pri kakej hiši na strešnem slemenu. Po nekaterih krajih jej dadó še kako staro potrto kolo za podlago, da si laže naredi gnezdo na njem. Staro in mlado se razveseli, ko prva gorka sapa v vzpomladi pripelje štorklje iz vroče Afrike nazaj. Pravijo, da obogati, kdor prvo štorkljo na vzpomlad ugleda in otroci po slovenskem Štajarskem, ugledavši letečo štorkljo, na ves glas upijejo:

Štrk, štrk, štrk!
Zlati strije brez brk,
Daj nam zlata, zlata!

Na Nemškem in Štajarskem pripovedujejo, da štorklja otroke iz vode prinaša, da varuje otroke kač, kadar v kakem gozdu zaspé itd. Govori se tudi, da svoje mlade na hrbtu nosi, da je uči letati in nevarnosti otema, ako nesreča pretí hiši, na katerej si je napravila svoje gnezdo. — Štorkljo štejemo med večje ptice močvirnice. Ima visoki nogi in zeló dolg, koničast kljun. Perja je belega, peroti ste črni in tudi okolo očes ima gol, črn kolobarček.

Noj ali strus je mej pticami to, kar je žirafa mej sesalci. Lahko rečemo, da je noj največja ptica na svetu. Živi po vsej Afriki, v Arabiji in Siriji. Majhno, golo in ploščato glavo s kratkim, topim kljunom ima na dolgem golem vratu nasajeno. Zaradi njegovih lepih in dragocenih peres ga lové in tudi gojé po mnogih krajih. Lové ga na konjih, Noj se hrani z različnim zrnjem, brstjem, ovočjem in listjem, požrè pa tudi večkrat kako neprebavno stvar, kakor črepinjo, žrebelj, steklo, železo, les, kamenje itd., kar njegovemu želodcu prav nič ne škodi. Če ga gledaš, kadar jé, rekel bi, da je najbolj požrešna ptica, a temu ni takó, ker je zadovoljen tudi z najslabejšo hrano; zato pa menda pije mnogo vode. — Noj bolje teče nego konj. Kadar ga lové na brzih konjih zaženó mu zanjko za vrat. Meso od mladih nojev je vrlo tečno in Afrikanci ga radi jedó. Samica iznese v vročem pesku kakih 12—15 jajec. Jajce je veliko kakor otročja glava, tehta do poldrugi kilogram in zaleže toliko, kolikor 24 kokošjih jajec.

Listje in cvetje.

Sôva prosi íglico.

(Narodna pesen ogerskih Hrvatov.)

Sôva prosi íglico,
Kaj če sôvi íglica?
Torbico bi šivala.
Kaj bo sôva s torbico?
Želod bi nabirala.
Kaj bo sôva z želodom?
Prašička bi pitala.
Kaj če sôvi prašiček?
Ona bi ga záklala.
Zakaj bi ga záklala?
Da bi salo rezala.
Zakaj bi ga rezala?
Kola bi si mázala.
Zakaj bi jih mázala?
Kamenje bi vózila.
Kaj bi sôva s kamenjem?
Cerkvico bi zidala.
Kaj če sôvi cerkvica?
K maši bode hódila.

J. B.

Kdor ...

Kdor roditelje poslušá
Blažena njegova duša!
Kdor za greh se pokoráva
Čaka ga v nebesih sláva!

Prsti.

Stari palec kruha prosi,
Kažiprst ga v hišo nosi,
A sredinec, ta jezi se,
Da prstanec vse pojéda
In mezinec lačen gléda!

„Smilje“.

Demant.

```

a
a a a
a d d e e
e g i i i i i
k k k k k l l m m
m m m n o o p
p r r s š
š t v
v

```

Zamenjajte črke v tem demantu tako med seboj, da se bode čitalo v 9. vrstah 9 besed od leve proti desnej; a srednja, rekše 5. vrsta naj se čita tudi od zgoraj nizdolu po sredi posamičnih besed.

Besede naj značijo: 1. soglasnik; 2. ptico pevko; 3. mesto v Italiji; 4. stari narod; 5. slovenskega pisatelja; 6. slovensko mesto; 7. žival glodalko; 8. več hiš skupaj; 9. soglasnik.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)